

Харківський університет у спогадах академіка Д. М. Овсянико-Куликовського

Дмитро Миколайович Овсянико-Куликовський(1853-1920) – видатний вчений кінця ХІХ - початку ХХ ст., що сприяв прославленню Харківського університету, його наукова спадщина актуальна і донині, і є джерелом знань ще не для одного покоління. Овсянико-Куликовський – засновник психологічного напрямку у російському літературознавстві, але цей напрям не є надбанням однієї якої-небудь певної науки, він виник на з'єднанні різних гуманітарних наук, і по праву відноситься до кожної з них. У працях вченого простежується зв'язок між культурним розвитком людського суспільства та історією, що є дуже важливим у його дослідженнях.

Свою всеросійську відомість він здобув вже після того як залишив Харків, але можливість виникнення цієї відомості з'явилася саме в Харкові, бо саме в цьому місті було покладено початок його науковій та суспільній успішності. Харківський університет став для нього початком успішності. Його блискучий петербурзький період діяльності включав в себе викладацьку, редакційну, критичну та суспільно-політичну діяльність, всім цим на професійному рівні він почав займатися у Харкові. Харківський період в науковому житті Дмитра Миколайовича відіграв велику роль, бо тут він зблизився із Потебнею, захопився його науковими ідеями про процес художньої творчості, почав опрацьовувати теорію художньої творчості і дав у цій галузі низку цінних досліджень. Таким чином, саме у Харкові відбулась доленосна зустріч Овсянико-Куликовського та Потебні, що вплинула на подальшу наукову долю вченого.

Овсянико-Куликовський був видатною особистістю, яка багато зробила для Харкова: він був першим редактором «Записок императорского Харьковского университета», він читав багато публічних лекцій, кошти від яких були одним з джерел для будівництва міської бібліотеки, входив до складу лекційного комітету при педагогічному відділі Історико-

філологічного товариства, де проводив наукові читання для харківських вчительок, і взагалі він віддав 17 років професорської діяльності Харкову та Харківському університету.

Звичайно, що такий значний проміжок часу присвячений Харківському університету, знайшов своє відображення у спогадах вченого, які побачили світ вже після смерті академіка, і через це залишились незакінченими. «Воспоминания» Овсянико-Куликовського були не лише біографічним твором, і взагалі, це не звичайні спогади, бо сам їх автор фактично виступав біографом своєї епохи, її характерів, прагнень та властивостей. Цінність спогадів величезна при дослідженні культури та науки кінця XIX – початку XX ст.